

תלמוד לומר [לכך נאמר] "מזהב" [שמשמעו מקצתם].

ג. "על המזבח" — זו זריקת דמים⁽⁶⁶⁾ על המזבח, ללמדך שגם הזורק את דמו של קרבן בעל מום על המזבח עובר בלא תעשה.

ד. "לה" — לרבות שיעיר המשתלח שנפל בו מום, שהוא נפסל.

ומצאנו שהתורה ריבתה את שיעיר המשתלח לענין שני פסולים שנאמרו בקרבנות: א. שהוא בכלל איסור מחוסר זמן. ב. שהוא בכלל איסור בעל מום. והגמרא מבארת מדוע הוצרך הכתוב לרבות את שיעיר המשתלח בשני המקומות:⁽⁶⁷⁾

ואצטריך למיכתב והוצרך המקרא לרבות שיעיר המשתלח לענין בעל מום, ואיצטריך למיכתב גם לענין מחוסר זמן:

משום דאי כתב רחמנא ששיעיר המשתלח פסול במחוסר זמן, הייתי אומר שדוקא מחוסר זמן פסול, משום דלא מטי זמניה, שלא הגיע זמנו [מעולם] להקרבה אבל בעל מום דמטי זמניה, שהגיע זמן הקרבתו אימא אומר שלא יפסל בשעיר המשתלח.

ואי כתב רחמנא ששיעיר המשתלח פסול

בבעל מום, הייתי אומר שדוקא בעל מום פסול, משום דמאים — שיש בגופו פגם הגורם לו להיות מאוס, אבל מחוסר זמן דלא מאים [אין בגופו כל פגם ומיאוס] אימא, אומר שלא יפסל בשעיר המשתלח.

לכן — צריכא צריך לרבות את שיעיר המשתלח בפירוש בשני המקומות].

והגמרא חוזרת לדון בברייתא דלעיל, א-טו שהוצרכה ללמוד מהכתוב שמחוסר זמן פסול בשעיר המשתלח [משום שנאמר "לה"].

[והקשינו, הרי אין מקדישים את השעיר המשתלח אלא על ידי גורל, ואי אפשר להגריל אלא על שיעיר הראוי לה, ואם כן מובן מאליו שאי אפשר להגריל על מחוסר זמן, ומדוע טרח הכתוב לרבות זאת בפירוש?]

ונאמרו עד כה שני ביאורים בדברי הברייתא [א. רב יוסף העמיד את הברייתא כדעת רבי שמעון שאם מת אחד מהשעירים, מביא שעיר אחר בלא הגרלה. ב. רבינא מעמיד את הברייתא באופן ששיעיר המשתלח הומם ומחלל אותו על שיעיר אחר בלא הגרלה]. ועתה הגמרא מוסיפה עוד ביאור אחר:

זריקת הדם".

67. כלומר, יש לשאול: מדוע לא מספיק שנלמד במקום אחד שהמשתלח נפסל בפסול של קרבן, וממילא היינו מבינים שדינו כדין קרבן, וכל פסולי הקרבן יחולו עליו? ועל זה הגמרא משיבה שאין ללמוד פסול אחד מפסול אחר, כדלקמן.

אבל עיין מנחת חינוך [ר"צ, ב] שהסתפק במקטיר שני חצאי זיתים בזה אחר זה אם אינם מצטרפים כלל, או שלעולם הם מצטרפים [ואפילו אחר זמן מרובה].

[יש מבארים "חזי לאצטרופי" באופנים אחרים. עיין פרי מגדים שם ועוד].

66. בתורת כהנים שם הגירסא: "על המזבח זו